

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА

від 26 квітня 2002 р. № 564
Київ

Про затвердження Положення про дитячий будинок сімейного типу

{Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ

[№ 1572 від 17.11.2004](#)

[№ 305 від 20.04.2005](#)

[№ 107 від 06.02.2006](#)

[№ 203 від 14.02.2007](#)

[№ 1134 від 19.09.2007](#)

[№ 72 від 22.02.2008](#)

[№ 723 від 20.08.2008](#)

[№ 620 від 24.06.2009](#)

[№ 20 від 06.01.2010](#)

[№ 415 від 23.05.2012](#)

[№ 458 від 22.07.2016](#)

[№ 436 від 22.05.2019](#)

[№ 132 від 19.02.2020](#)

[№ 482 від 01.06.2020](#)

[№ 348 від 14.04.2021](#)

[№ 434 від 28.04.2021](#)

[№ 349 від 22.03.2022](#)

[№ 636 від 31.05.2022](#)

[№ 940 від 23.08.2022](#)

[№ 576 від 01.06.2023](#)

[№ 1310 від 15.12.2023](#)

[№ 898 від 09.08.2024](#)

[№ 1055 від 13.09.2024](#)

[№ 1542 від 27.12.2024](#)

[№ 702 від 18.06.2025](#)}

З метою створення належних умов для виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, в сімейному оточенні Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити [Положення про дитячий будинок сімейного типу](#) (додається).
2. Міністерству соціальної політики здійснювати координацію та методичне забезпечення діяльності дитячих будинків сімейного типу.

{Пункт 2 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 1572 від 17.11.2004](#), [№ 305 від 20.04.2005](#), [№ 107 від 06.02.2006](#), [№ 415 від 23.05.2012](#)}

3. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям надавати допомогу в створенні та діяльності дитячих будинків сімейного типу.

4. Визнати такими, що втратили чинність:

[постанову Кабінету Міністрів України від 27 квітня 1994 р. № 267](#) "Про затвердження Положення про дитячий будинок сімейного типу" (ЗП України, 1994 р., № 8, ст. 208);

[постанову Кабінету Міністрів України від 17 березня 1998 р. № 310](#) "Про внесення змін та доповнень до Положення про дитячий будинок сімейного типу" (Офіційний вісник України, 1998 р., № 11, ст. 409).

Прем'єр-міністр України	А. КІНАХ
Інд. 28	

	ЗАТВЕРДЖЕНО постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 р. № 564
--	--

ПОЛОЖЕННЯ

про дитячий будинок сімейного типу

{У тексті Положення та додатка до нього слово "неповнолітніх" замінено словом "дітей" згідно з Постановою КМ [№ 1134 від 19.09.2007](#)}

{У тексті Положення слово "угода" в усіх відмінках замінено словом "договір" у відповідному відмінку згідно з Постановою КМ [№ 458 від 22.07.2016](#)}

{У тексті Положення слово "заява" в усіх відмінках замінено словами "письмова заява" у відповідному відмінку згідно з Постановою КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

Загальні питання

1. Метою створення дитячого будинку сімейного типу є забезпечення належних умов для виховання в сімейному оточенні дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

2. Дитячий будинок сімейного типу - окрема сім'я, що створюється за бажанням подружжя або окремої особи, яка не перебуває у шлюбі, які беруть на виховання та спільне проживання не менш як 5 дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

Батьки-вихователі - особи, які беруть на виховання та спільне проживання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування (далі - вихованці).

Під час дії на території України надзвичайного або воєнного стану до дитячого будинку сімейного типу можуть влаштовуватися діти, які залишилися без батьківського

піклування, на умовах тимчасового влаштування в межах передбаченої граничної чисельності дітей у дитячому будинку сімейного типу.

{Пункт 2 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ [№ 349 від 22.03.2022](#)}

Вихованці проживають і виховуються у дитячому будинку сімейного типу до досягнення 18-річного віку. Після досягнення 18-річного віку такі особи у разі продовження навчання в закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти можуть за їх вибором продовжити проживати і виховуватися у цьому дитячому будинку сімейного типу до закінчення відповідних закладів освіти.

{Абзац пункту 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 107 від 06.02.2006](#), [№ 723 від 20.08.2008](#); в редакції Постанов КМ [№ 482 від 01.06.2020](#), [№ 434 від 28.04.2021](#)}

Особи з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, яким встановлено інвалідність, за їх вибором можуть продовжити проживати і виховуватися у дитячому будинку сімейного типу до досягнення ними 23-річного віку незалежно від того, чи навчаються вони у закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти.

{Абзац пункту 2 в редакції Постанови КМ [№ 434 від 28.04.2021](#)}

Загальна кількість дітей у дитячому будинку сімейного типу не повинна перевищувати 10 осіб, враховуючи рідних.

Не допускається одночасне застосування різних форм влаштування до дитячого будинку сімейного типу дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, крім випадків, коли батьки-вихователі перебувають з підопічним у сімейних чи родинних відносинах.

{Пункт 2 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 458 від 22.07.2016](#)}

Створення та припинення функціонування дитячого будинку сімейного типу

{Назва розділу із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 1310 від 15.12.2023](#)}

3. Пошук та первинний відбір сімей для створення дитячих будинків сімейного типу здійснюється службами у справах дітей районних у м.м. Києві та Севастополі держадміністрацій, міських, районних у містах (у разі утворення), селищних, сільських рад (військових адміністрацій населених пунктів) у співпраці з центрами надання соціальних послуг/центрами соціальних служб або фахівцями із соціальної роботи шляхом проведення інформаційних кампаній, співбесід і консультацій з особами, які бажають взяти на виховання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, відповідно до [Порядку взаємодобору сім'ї та дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування](#), затвердженого наказом Мінсоцполітики.

Для створення дитячого будинку сімейного типу особи, які бажають створити дитячий будинок сімейного типу, подають до служби у справах дітей районної у м.м. Києві та Севастополі держадміністрації, міської, районної у місті (у разі утворення), селищної, сільської ради (військової адміністрації населеного пункту) за місцем свого проживання (для осіб, які є внутрішньо переміщеними особами, - за залишеним (покинутим) місцем проживання або за фактичним місцем проживання (перебування) на їх вибір) письмову заяву та документи, передбачені [пунктами 40 і 40¹](#) Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою

Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 “Питання діяльності органів опіки та піклування, пов’язаної із захистом прав дитини” (Офіційний вісник України, 2008 р., № 76, ст. 2561). Заява може бути подана в паперовій формі безпосередньо під час особистого прийому у службі у справах дітей або в разі наявності відповідної технічної можливості - в електронній формі через Єдиний державний вебпортал електронних послуг та інтегровані з ним інформаційні системи Мінсоцполітики, органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Перевірка документів, направлення заявників на проходження курсу навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, та взяття їх на облік потенційних батьків-вихователів здійснюється відповідно до [пунктів 40² і 41¹](#) Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов’язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 “Питання діяльності органів опіки та піклування, пов’язаної із захистом прав дитини”.

Рішення про створення та забезпечення функціонування дитячого будинку сімейного типу приймається районною у мм. Києві та Севастополі держадміністрацією, виконавчим органом міської, районної у місті (у разі утворення), селищної, сільської ради (військовою адміністрацією населеного пункту) (далі - орган, який прийняв рішення) на підставі письмової заяви подружжя або окремої особи, яка не перебуває у шлюбі, які виявили бажання створити таку сім’ю, та поданого службою у справах дітей висновку про можливість створення дитячого будинку сімейного типу з урахуванням рекомендації центру соціальних служб за результатами проходження курсу навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Після прийняття рішення про створення та забезпечення функціонування дитячого будинку сімейного типу служба у справах дітей здійснює взаємодобір дитини і сім’ї відповідно до [Порядку взаємодобору сім’ї та дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування](#), затвердженого наказом Мінсоцполітики.

Орган, який прийняв рішення, несе відповідальність за забезпечення функціонування дитячого будинку сімейного типу відповідно до закону.

Служба у справах дітей за місцем створення дитячого будинку сімейного типу формує особову справу дитячого будинку сімейного типу, у якій зберігаються договір про організацію діяльності дитячого будинку сімейного типу, копії рішень про створення дитячого будинку сімейного типу, влаштування та виведення дітей, копії документів батьків-вихователів та вихованців, звіти про стан виховання, утримання і розвитку дітей, інші документи, що стосуються діяльності дитячого будинку сімейного типу.

У разі влаштування в дитячий будинок сімейного типу дитини з інвалідністю повинні бути створені відповідні умови для її проживання. Після визначення індивідуальних потреб дитини орган, який прийняв рішення, за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів та/або інших джерел, не заборонених законодавством:

вживає заходів для забезпечення облаштування житлового приміщення, в якому проживає сім’я, дотримуючись принципів універсального дизайну, архітектурної доступності та розумного пристосування;

організовує надання необхідних послуг з урахуванням потреб дитини;

сприяє здійсненню заходів щодо виконання індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю.

Органи управління освітою створюють умови для здобуття вихованцями, зокрема дітьми з інвалідністю, освіти в різних формах залежно від стану їх здоров'я з урахуванням індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

У разі переміщення дитячого будинку сімейного типу з однієї адміністративно-територіальної одиниці до іншої:

батьки-вихователі письмово повідомляють службі у справах дітей за місцем створення дитячого будинку сімейного типу про намір і причини переміщення;

служба у справах дітей за місцем створення дитячого будинку сімейного типу письмово звертається до служби у справах дітей за новим місцем його функціонування для з'ясування умов проживання відповідної сім'ї;

служба у справах дітей за новою адресою розміщення дитячого будинку сімейного типу забезпечує обстеження житлово-побутових умов його функціонування, складає акт обстеження і протягом п'яти робочих днів надсилає його службі у справах дітей за місцем створення дитячого будинку сімейного типу;

на підставі акта обстеження житлово-побутових умов служба у справах дітей за місцем створення дитячого будинку сімейного типу та служба у справах дітей за новим місцем його функціонування узгоджують дату припинення функціонування дитячого будинку сімейного типу в одній адміністративно-територіальній одиниці та дату початку його функціонування в іншій адміністративно-територіальній одиниці;

орган, який прийняв рішення, за поданням служби у справах дітей за місцем створення дитячого будинку сімейного типу на підставі письмової заяви батьків-вихователів про припинення функціонування дитячого будинку сімейного типу у зв'язку з переміщенням до іншої адміністративно-територіальної одиниці приймає рішення про припинення функціонування дитячого будинку сімейного типу у зв'язку з переміщенням до іншої адміністративно-територіальної одиниці;

служба у справах дітей за місцем створення дитячого будинку сімейного типу надсилає копію особової справи дитячого будинку сімейного типу службі у справах дітей за новим місцем його функціонування;

районна у м. Києві та Севастополі держадміністрація, виконавчі органи міських, районних у містах (у разі утворення), селищних, сільських рад (військові адміністрації населених пунктів) за фактичним місцем проживання (перебування) сім'ї на підставі поданої батьками-вихователями письмової заяви про продовження функціонування дитячого будинку сімейного типу приймають рішення про забезпечення його функціонування на відповідній адміністративно-територіальній одиниці та укладають з батьками-вихователями договір про організацію діяльності дитячого будинку сімейного типу згідно з додатком.

Письмові повідомлення та заяви, передбачені цим Положенням, подаються заявниками у паперовій формі безпосередньо під час особистого прийому у службі у справах дітей, крім випадків, коли цим Положенням передбачено подання заяви в електронній формі через Єдиний державний вебпортал електронних послуг та інтегровані з ним інформаційні системи Мінсоцполітики, органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування або в інший спосіб.

{Пункт 3 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 107 від 06.02.2006](#); в редакції Постанови КМ [№ 458 від 22.07.2016](#); із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 482 від 01.06.2020](#); в редакції Постанови КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

4. На підставі рішення про створення дитячого будинку сімейного типу між батьками-вихователями та органом, який прийняв рішення про його створення, укладається договір за формою згідно з додатком (далі - договір).

Договір про організацію діяльності дитячого будинку сімейного типу - адміністративний договір, що укладається на підставі закону, одним із учасників якого обов'язково є суб'єкт владних повноважень, його зміст становлять права та обов'язки учасників, передбачені законом та цим договором, у сфері захисту прав та інтересів дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування.

{Пункт 4 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ [№ 1310 від 15.12.2023](#)}

Після укладення договору служба у справах дітей знімає заявників з обліку потенційних батьків-вихователів.

{Пункт 4 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

Дія договору припиняється у разі, коли в дитячому будинку сімейного типу виникають несприятливі умови для виховання та спільного проживання дітей (тяжка хвороба батьків-вихователів, відсутність взаєморозуміння з дітьми, конфліктні стосунки між дітьми, невиконання батьками-вихователями обов'язків щодо належного виховання, розвитку та утримання дітей, невиконання індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю), вибуття із сім'ї усіх вихованців, досягнення молодшим з батьків-вихователів пенсійного віку, встановленого [статтею 26](#) Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" (крім випадку, передбаченого [абзацом шостим](#) пункту 11 цього Положення), відмови батьків-вихователів від обов'язкової евакуації разом з вихованцями у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайної ситуації, під час дії на території України або в окремих її місцевостях надзвичайного або воєнного стану, виявлення обставин щодо навмисного виведення дитини із дитячого будинку сімейного типу з метою усиновлення її іноземцями, за винятком ситуацій, коли іноземець є родичем дитини, за згодою сторін, з інших причин, передбачених договором, за рішенням суду, а також за наявності обставин, зазначених у [статті 212](#) Сімейного кодексу України.

{Абзац пункту 4 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 107 від 06.02.2006](#), [№ 20 від 06.01.2010](#); в редакції Постанови КМ [№ 458 від 22.07.2016](#); із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 482 від 01.06.2020](#), [№ 940 від 23.08.2022](#), [№ 702 від 18.06.2025](#)}

Дія договору також припиняється у разі, коли батькам-вихователям або членам сім'ї, з якими вони проживають на спільній житловій площі, у тому числі малолітнім та неповнолітнім дітям, діагностовано захворювання, зазначені в [абзаці чотирнадцятому](#) пункту 17 цього Положення.

{Пункт 4 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 620 від 24.06.2009](#); із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 20 від 06.01.2010](#), [№ 702 від 18.06.2025](#)}

У разі припинення дії договору у зв'язку з відмовою від обов'язкової евакуації органом опіки і піклування за місцем фактичного проживання дітей здійснюються заходи з їх евакуації.

{Пункт 4 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ [№ 940 від 23.08.2022](#)}

У разі припинення дії договору питання про подальше влаштування вихованців вирішується органом опіки і піклування за місцем походження дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування, який вживає вичерпних заходів влаштування дітей у сім'ї громадян України - на усиновлення, під опіку або піклування, у прийомні сім'ї,

дитячі будинки сімейного типу, сім'ї патронатних вихователів, а у разі проведення обов'язкової евакуації - також до закладів, в яких передбачається цілодобове перебування дітей.

{Абзац пункту 4 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 107 від 06.02.2006](#), [№ 203 від 14.02.2007](#), [№ 940 від 23.08.2022](#), [№ 702 від 18.06.2025](#)}

У разі введення на території України надзвичайного або воєнного стану служба у справах дітей зобов'язана один раз на місяць встановлювати зв'язок з батьками-вихователями, якщо їх місце проживання, яке зазначене у договорі, розташоване на тимчасово окупованій Російською Федерацією території України, а у разі відсутності з ними зв'язку протягом семи календарних днів або їх відмови надати службі у справах дітей інформацію про вихованців (стан здоров'я, фізичний, розумовий розвиток) приймається рішення про припинення функціонування дитячого будинку сімейного типу.

{Пункт 4 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 1310 від 15.12.2023](#)}

Договір вважається розірваним з дати прийняття рішення про припинення функціонування дитячого будинку сімейного типу.

{Пункт 4 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 1310 від 15.12.2023](#)}

Інформація про відсутність зв'язку з батьками-вихователями або їх відмова надати службі у справах дітей інформацію про вихованців підтверджується довідкою, виданою службою у справах дітей, до якої можуть долучатися фотографії, відео- та звукозаписи, текстові та голосові повідомлення, що підтверджують цей факт. Служба у справах дітей з метою встановлення зв'язку з батьками-вихователями зобов'язана застосовувати можливі засоби електронної комунікації.

{Пункт 4 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 1310 від 15.12.2023](#)}

Довідка повинна містити прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) батьків-вихователів, дату, час та результати електронної комунікації.

{Пункт 4 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 1310 від 15.12.2023](#)}

За результатами оформлення довідки служба у справах дітей готує клопотання про припинення функціонування дитячого будинку сімейного типу та надсилає його до районної у м. Києві держадміністрації (військової адміністрації), виконавчого органу міської, районної у місті (у разі утворення), селищної, сільської ради (військової адміністрації населеного пункту) за місцем створення дитячого будинку сімейного типу, в разі невиконання ними своїх повноважень - до обласної, Київської міської держадміністрації (військової адміністрації) для прийняття рішення про припинення функціонування дитячого будинку сімейного типу.

{Пункт 4 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 1310 від 15.12.2023](#); в редакції Постанови КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

У разі поповнення дитячого будинку сімейного типу дітьми або виведення дитини із сім'ї до договору вносяться відповідні зміни шляхом укладення між органом, який прийняв рішення, та батьками-вихователями додаткової угоди до договору про організацію діяльності дитячого будинку сімейного типу про влаштування або виведення дітей.

{Пункт 4 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

5. Дитячий будинок сімейного типу може утворюватися в індивідуальному житловому будинку або багатокімнатній квартирі (далі - житлове приміщення), що належить кандидатам у батьки-вихователі на праві власності, або перебуває у

користуванні за договором найму (оренди) за умови укладення такого договору не менш як на п'ять років, а в період воєнного стану на території України - не менш як на три роки, та нотаріального посвідчення такого договору.

Дитячий будинок сімейного типу може функціонувати в житловому приміщенні, що перебуває у користуванні за договором найму (оренди), лише на період до його забезпечення обладнанням індивідуальним житловим будинком або багатокімнатною квартирою відповідно до норм, встановлених законодавством.

У разі коли за результатами обстеження житлово-побутових умов встановлено, що площа житлового приміщення, яка належить кандидатам у батьки-вихователі на праві власності, або перебуває у користуванні за договором найму (оренди) є недостатньою для утворення та належного функціонування дитячого будинку сімейного типу, та за наявності письмового повідомлення від кандидатів у батьки-вихователі про потребу в забезпеченні житловим приміщенням (поданого в довільній формі до органу, який приймає рішення), - орган, який приймає рішення про утворення дитячого будинку сімейного типу, може прийняти рішення про утворення дитячого будинку сімейного типу в житловому приміщенні, що належить кандидатам у батьки-вихователі на праві власності, або перебуває у користуванні за договором найму (оренди), з одночасним прийняттям рішення про позачергове забезпечення такого дитячого будинку сімейного типу житловим приміщенням. У такому разі орган, який прийняв рішення, зобов'язаний забезпечити надання позачергового житлового приміщення не пізніше ніж через шість місяців з дати утворення дитячого будинку сімейного типу відповідно до норм, встановлених законодавством.

Потребу в забезпеченні житловим приміщенням дитячого будинку сімейного типу орган, який прийняв рішення, встановлює до прийняття рішення про утворення дитячого будинку сімейного типу.

Для забезпечення створення належних санітарно-гігієнічних і побутових умов проживання, виховання, навчання та розвитку дітей житлове приміщення, у якому функціонуватиме дитячий будинок сімейного типу або яке передається в користування батькам-вихователям для функціонування дитячого будинку сімейного типу, повинне бути обладнане необхідними меблями, побутовою технікою та іншими предметами тривалого вжитку. Обладнання житлового приміщення забезпечується органом, який прийняв рішення, з урахуванням кількості дітей, яких планується влаштувати/влаштованих до дитячого будинку сімейного типу, їх індивідуальних потреб, віку, статі, стану здоров'я.

Перелік необхідних меблів, побутової техніки та інших предметів тривалого вжитку визначається органом, який прийняв рішення, з урахуванням пропозицій батьків-вихователів.

Факт передачі батькам-вихователям майна фіксується в акті приймання-передачі, форма якого визначається органом, який прийняв рішення.

Акт приймання-передачі майна складається у двох примірниках (по одному для кожної сторони), підписується уповноваженою посадовою особою органу, який прийняв рішення, та батьками-вихователями.

У разі прийняття рішення про поповнення дитячого будинку сімейного типу вихованцями орган, який прийняв рішення, вирішує питання про додаткове облаштування житлового приміщення необхідними меблями та забезпечення іншими предметами тривалого вжитку.

У разі виникнення потреби в ремонті або заміні майна дитячого будинку сімейного типу батьки-вихователі звертаються з відповідною письмовою заявою до органу, який прийняв рішення.

Батьки-вихователі та всі члени сім'ї зобов'язані бережно ставитися до наданого житлового приміщення і його облаштування, підтримувати його в належному санітарному стані, забезпечувати збереження майна дитячого будинку сімейного типу, використовувати його за призначенням.

Для забезпечення створення належних умов проживання, виховання, навчання та розвитку дітей у дитячому будинку сімейного типу (в тому числі облаштування, придбання необхідного обладнання, проведення ремонтних робіт) орган, який прийняв рішення, може залучати кошти неурядових організацій, а також з інших джерел, не заборонених законодавством.

Користування наданим житловим приміщенням здійснюється в порядку, встановленому законодавством для користування службовими приміщеннями.

{Пункт 5 в редакції Постанов КМ [№ 482 від 01.06.2020](#), [№ 702 від 18.06.2025](#)}

6. У разі зменшення кількості вихованців внаслідок вибуття їх за віком або з інших причин за згодою сторін договору вирішується питання про поповнення дитячого будинку сімейного типу вихованцями, або переведення його в статус прийомної сім'ї.

У разі переведення дитячого будинку сімейного типу в статус прийомної сім'ї:

{Пункт 6 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ [№ 482 від 01.06.2020](#); в редакції Постанови КМ [№ 434 від 28.04.2021](#)}

вихованці, які на той момент досягли 18-річного віку та належать до осіб з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, і продовжують навчання в закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, можуть за їх вибором продовжити проживати і виховуватися у цій сім'ї до 23-річного віку або до закінчення відповідних закладів освіти на правах прийомних дітей;

{Абзац пункту 6 в редакції Постанови КМ [№ 434 від 28.04.2021](#)}

особи з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, яким встановлено інвалідність, за їх вибором можуть продовжити проживати і виховуватися у цій сім'ї до досягнення ними 23-річного віку незалежно від того, чи навчаються вони у закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти, на правах прийомних дітей.

{Абзац пункту 6 в редакції Постанови КМ [№ 434 від 28.04.2021](#)}

Рішення про поповнення дитячого будинку сімейного типу вихованцями приймається на підставі письмової заяви батьків-вихователів за наявності висновків служби у справах дітей, центру соціальних служб або соціального працівника або фахівця із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім'ї, про доцільність влаштування дітей на виховання та спільне проживання у сім'ю, строк дії таких висновків становить 12 місяців від дати їх видачі.

{Пункт 6 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 458 від 22.07.2016](#); із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 482 від 01.06.2020](#), [№ 702 від 18.06.2025](#)}

Батьки-вихователі у разі прийому до дитячого будинку сімейного типу нових вихованців подають службі у справах дітей за місцем проживання чи перебування довідку про доходи сім'ї за останні шість місяців без урахування державної соціальної допомоги на дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, або довідку про подану

декларацію про майновий стан і доходи (про сплату податку на доходи фізичних осіб та про відсутність податкових зобов'язань з такого податку).

{Пункт 6 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 458 від 22.07.2016](#)}

У разі коли середньомісячний сукупний дохід сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців є меншим від розміру встановленого законом прожиткового мінімуму для відповідних соціальних і демографічних груп населення, питання функціонування дитячого будинку сімейного типу виноситься на розгляд комісії з питань захисту прав дитини.

{Пункт 6 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 458 від 22.07.2016](#)}

{Пункт 6 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 107 від 06.02.2006](#)}

б¹. У разі зміни сімейного стану (одруження, розлучення, смерті одного з подружжя) батьки-вихователі зобов'язані не пізніше ніж через 10 календарних днів з дати зміни сімейного стану повідомити про це відповідній службі у справах дітей та соціальному працівнику або фахівцю із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім'ї.

Служба у справах дітей із залученням соціального працівника або фахівця із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім'ї, протягом п'яти робочих днів після надходження повідомлення з'ясовує обставини, що склалися в сім'ї, перевіряє умови утримання, навчання, виховання дітей шляхом відвідування сім'ї, проведення бесід з батьками-вихователями, вихованцями, особами з їх оточення, з'ясовує, чи має особа, яка в результаті зміни сімейного стану стала членом сім'ї (дитячого будинку сімейного типу) (далі - особа, яка стала членом сім'ї), намір стати одним із батьків-вихователів. За результатами відвідування соціальний працівник або фахівець із соціальної роботи, який відвідав сім'ю, складає акт про результат відвідування, коригує план соціального супроводження дитячого будинку сімейного типу.

На підставі зібраних відомостей служба у справах дітей готує висновок про доцільність (недоцільність) продовження функціонування дитячого будинку сімейного типу з урахуванням усіх обставин і думок дітей, якщо вони досягли такого віку та рівня розвитку, що можуть їх висловити.

Особа, яка стала членом сім'ї та виявила бажання стати одним із батьків-вихователів, зобов'язана пройти за направленням відповідної служби у справах дітей курс навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в обласному/Київському міському центрі соціальних служб (далі - регіональний центр соціальних служб).

Орган, який прийняв рішення, на підставі письмової заяви такої особи та поданого службою у справах дітей відповідного висновку з урахуванням рекомендації регіонального центру соціальних служб за результатами проходження курсу навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, і документів, поданих відповідно до [пунктів 40 і 40¹](#) Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 "Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дітей" (Офіційний вісник України, 2008 р., № 76, ст. 2561), вносить у місячний строк відповідні зміни до рішення та договору. Заяву може бути подано в паперовій формі безпосередньо під час особистого прийому у службі у справах дітей або в разі наявності відповідної технічної можливості - в електронній формі через Єдиний державний вебпортал електронних послуг та інтегровані

з ним інформаційні системи Мінсоцполітики, органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

{Абзац п'ятий пункту б¹ в редакції Постанови КМ [№ 636 від 31.05.2022](#); із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

У разі коли особа, яка стала членом сім'ї, не виявила бажання стати одним із батьків-вихователів, батьки-вихователі зобов'язані протягом одного місяця з дати відвідування служби у справах дітей та соціального працівника або фахівця із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім'ї, подати органу, який прийняв рішення, документи особи, яка стала членом сім'ї, передбачені [підпунктами 1, 6-7](#) пункту 40 Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866.

{Абзаци шостий - десятий пункту б¹ замінено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 636 від 31.05.2022](#); абзац шостий пункту б¹ із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

Якщо зміна сімейного стану батьків-вихователів призвела до виникнення несприятливих умов для виховання та спільного проживання вихованців або батьки-вихователі відмовились подати документи, зазначені в абзаці шостому цього пункту, або органом, який прийняв рішення, виявлено, що особа, яка стала членом сім'ї, не може бути відповідно до [пунктів 3-6, 8 і 10](#) частини першої статті 212 Сімейного кодексу України одним із батьків-вихователів, такий орган приймає рішення про припинення функціонування дитячого будинку сімейного типу.

{Абзац сьомий пункту б¹ із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 636 від 31.05.2022](#)}

{Положення доповнено пунктом б¹ згідно з Постановою КМ [№ 482 від 01.06.2020](#)}

7. Контроль за умовами утримання, виховання, навчання вихованців здійснюють служби у справах дітей районних у м. Києві та Севастополі держадміністрацій, міських, районних у містах (у разі утворення), селищних, сільських рад (військових адміністрацій населених пунктів) за місцем проживання сім'ї шляхом її відвідування. Періодичність відвідувань установлюється окремим графіком. Відвідування повинні проводитись не рідше ніж один раз на рік, крім першого відвідування, яке проводиться через три місяці після влаштування дитини в дитячий будинок сімейного типу.

{Абзац перший пункту 7 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

Раз на рік служба у справах дітей за місцем проживання сім'ї складає звіт про стан виховання, утримання і розвитку дітей в дитячому будинку сімейного типу на основі інформації, що надається центром соціальних служб, іншими установами або закладами надання соціальних послуг чи соціальним працівником або фахівцем із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім'ї, адміністрацією закладу дошкільної освіти або закладу загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти, де навчається дитина, лікарем загальної практики - сімейним лікарем, лікарем-педіатром і дільничним офіцером місцевої поліцейської дільниці. Батьки-вихователі обов'язково ознайомлюються із складеним звітом, який затверджується начальником служби у справах дітей. Під час дії на території України надзвичайного або воєнного стану служба у справах дітей, що складала звіт про стан виховання, утримання і розвитку дітей в дитячому будинку сімейного типу, який тимчасово переміщено (евакуйовано) в межах України, протягом десяти робочих днів надсилає зазначений звіт

до органу, який прийняв рішення про створення та забезпечення функціонування такого дитячого будинку сімейного типу.

{Абзац другого пункту 7 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 1055 від 13.09.2024](#)}

Відлік річного строку починається з дати створення дитячого будинку сімейного типу, а в разі переїзду на постійне проживання до іншої адміністративно-територіальної одиниці - з дати прийняття рішення про забезпечення функціонування дитячого будинку сімейного типу у відповідній адміністративно-територіальній одиниці.

{Абзац третій пункту 7 в редакції Постанови КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

Соціальне супроводження дитячих будинків сімейного типу передбачає здійснення заходів, спрямованих на сприяння створенню батьками-вихователями належних умов функціонування дитячого будинку сімейного типу, в тому числі надання соціальних послуг (у разі потреби).

Соціальне супроводження дитячого будинку сімейного типу здійснюється постійно.

Для здійснення соціального супроводження за дитячим будинком сімейного типу закріплюється соціальний працівник або фахівець із соціальної роботи, який пройшов спеціальну підготовку за програмою, затвердженою наказом Мінсоцполітики. Соціальний працівник або фахівець із соціальної роботи проходить навчання не рідше ніж один раз на п'ять років у регіональному центрі соціальних служб.

Порядок здійснення соціального супроводження дитячого будинку сімейного типу затверджується наказом Мінсоцполітики.

{Пункт 7 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 107 від 06.02.2006](#); в редакції Постанови КМ [№ 482 від 01.06.2020](#)}

7¹. У разі введення на території України надзвичайного або воєнного стану служба у справах дітей органу, який прийняв рішення про створення та забезпечення функціонування дитячого будинку сімейного типу, який тимчасово переміщено (евакуйовано) в межах України чи за її межі, зобов'язана здійснювати:

1) контроль за умовами утримання, виховання, навчання вихованців на території адміністративно-територіальної одиниці/країни перебування, куди він тимчасово переміщений (евакуйований), шляхом:

встановлення контакту з батьками-вихователями та вихованцями засобами телефонного/відеозв'язку або відвідування сім'ї не рідше одного разу на місяць;

проведення аналізу звіту про стан виховання, утримання і розвитку дітей в дитячому будинку сімейного типу, складеного службою у справах дітей за місцем тимчасового переміщення (евакуації) відповідно до вимог, визначених у пункті 7 цього Положення (у разі тимчасового переміщення (евакуації) в межах України);

2) заходи щодо поповнення дитячого будинку сімейного типу новими дітьми, а саме підготовку висновку про доцільність влаштування дітей на виховання та спільне проживання в таку сім'ю/наказу про тимчасове влаштування дитини, щодо якої встановлено факт відсутності батьківського піклування, у межах передбаченої граничної чисельності дітей у дитячому будинку сімейного типу.

{Положення доповнено пунктом 7¹ згідно з Постановою КМ [№ 1055 від 13.09.2024](#)}

8. За вихованцями зберігаються пільги та державні гарантії, встановлені законодавством для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

9. Припинення функціонування дитячого будинку сімейного типу здійснюється за рішенням органу, який створив його, або за рішенням суду.

{Пункт 9 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 1310 від 15.12.2023](#)}

9¹. Для забезпечення функціонування дитячого будинку сімейного типу, який створено рішенням райдержадміністрації (військової адміністрації), батьки-вихователі подають до відповідної райдержадміністрації (військової адміністрації), яка прийняла рішення про створення та забезпечення функціонування дитячого будинку сімейного типу, письмову заяву про припинення його функціонування та до виконавчого органу селищної, сільської ради (військової адміністрації населеного пункту) за місцем проживання сім'ї, зазначеним у договорі про організацію діяльності дитячого будинку сімейного типу, - про продовження функціонування дитячого будинку сімейного типу на території селищної, сільської територіальної громади.

Служба у справах дітей райдержадміністрації (військової адміністрації) та служба у справах дітей селищної, сільської ради (військової адміністрації населеного пункту) узгоджують дату припинення функціонування дитячого будинку сімейного типу та початку його функціонування на території селищної, сільської територіальної громади.

Райдержадміністрація (військова адміністрація) на підставі письмової заяви батьків-вихователів приймає рішення про припинення функціонування дитячого будинку сімейного типу. Протягом п'яти робочих днів після прийняття рішення служба у справах дітей райдержадміністрації (військової адміністрації) надсилає копію рішення, документи щодо функціонування дитячого будинку сімейного типу, а також копії особових справ вихованців, які виховуються в дитячому будинку сімейного типу, зокрема осіб з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, які продовжують перебувати в дитячому будинку сімейного типу (якщо вихованці перебувають на первинному обліку у службі у справах дітей не за місцем проживання сім'ї, зазначеним у договорі про організацію діяльності дитячого будинку сімейного типу), службі у справах дітей селищної, сільської ради (військової адміністрації населеного пункту).

Виконавчий орган селищної, сільської ради (військова адміністрація населеного пункту) за поданням служби у справах дітей приймає рішення про функціонування дитячого будинку сімейного типу та укладає з батьками-вихователями договір згідно з додатком. У рішенні зазначається дата створення та припинення функціонування дитячого будинку сімейного типу райдержадміністрацією (військовою адміністрацією), прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), дата народження вихованців, зокрема осіб з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, які продовжують перебувати в дитячому будинку сімейного типу.

У разі коли дитячий будинок сімейного типу перебуває на тимчасово окупованій Російською Федерацією території України та підтримує постійний зв'язок із службою у справах дітей райдержадміністрації (військової адміністрації), прийняття рішення про припинення його функціонування та продовження функціонування на території селищної, сільської територіальної громади здійснюється за клопотанням відповідно служби у справах дітей райдержадміністрації та служби у справах дітей селищної, сільської ради протягом 60 календарних днів з дня встановлення контакту з батьками-вихователями, про що батькам-вихователям повідомляється засобами телефонного або відеозв'язку.

{Положення доповнено пунктом 9¹ згідно з Постановою КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

10. Посадові особи, винні у порушенні законодавства щодо дитячих будинків сімейного типу, несуть відповідальність згідно із законом.

10¹. Ознайомлення батьків-вихователів з інформацією про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та видачу їм направлення для знайомства з дитиною здійснюють служби у справах дітей обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій (військових адміністрацій), районних у м. Києві та Севастополі держадміністрацій, міських, районних у містах (у разі утворення), селищних, сільських рад (військових адміністрацій населених пунктів) за місцем створення дитячого будинку сімейного типу.

У разі коли в регіоні за місцем створення дитячого будинку сімейного типу немає дітей, яких можна влаштувати в дитячий будинок сімейного типу, що підтверджується довідкою служби у справах дітей обласної, Київської та Севастопольської міської держадміністрації (військової адміністрації), а також довідкою відповідної (за місцем утворення дитячого будинку сімейного типу) служби у справах дітей районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, міської, районної у місті (у разі утворення), селищної, сільської ради, батьки-вихователі мають право звернутися для отримання направлення для знайомства з дитиною до служби у справах дітей обласної, Київської та Севастопольської міської держадміністрації (військової адміністрації) іншого регіону або до Державної служби у справах дітей.

Ознайомлення батьків-вихователів з інформацією про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, які тимчасово переміщені (евакуйовані) в межах України, та видачу їм направлення для знайомства з дитиною можуть також здійснювати служби у справах дітей обласних, Київської міської держадміністрацій (військових адміністрацій) за місцем тимчасового переміщення (евакуації) дитини та Державна служба у справах дітей, якщо в регіоні за місцем первинного обліку дитини немає осіб, які бажають взяти її на виховання у свою сім'ю.

Взаємодобір дитини і сім'ї здійснюється відповідно до [Порядку взаємодобору сім'ї та дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування](#), затвердженого наказом Мінсоцполітики.

Рішення про влаштування дитини в дитячий будинок сімейного типу приймається районною в м. Києві та Севастополі держадміністрацією, виконавчим органом міської, районної у місті (у разі утворення), селищної, сільської ради (військовою адміністрацією населеного пункту) за місцем створення дитячого будинку сімейного типу протягом 30 календарних днів від дати подання батьками-вихователями письмової заяви.

{Положення доповнено пунктом 10¹ згідно з Постановою КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

Влаштування дітей до дитячого будинку сімейного типу

11. До дитячого будинку сімейного типу в першу чергу влаштовуються діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, які:

{Абзац перший пункту 11 в редакції Постанови КМ [№ 576 від 01.06.2023](#)}

перебувають між собою в родинних стосунках, за винятком випадків, коли за медичними показаннями або з інших причин їх не можна виховувати разом;

{Абзац другий пункту 11 в редакції Постанови КМ [№ 576 від 01.06.2023](#)}

перебувають на первинному обліку дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, на відповідній адміністративно-територіальній одиниці;

{Абзац третій пункту 11 в редакції Постанови КМ [№ 576 від 01.06.2023](#)}

під час надзвичайного або воєнного стану на території України тимчасово переміщені (евакуйовані) в межах України або за межі України.

{Абзац четвертий пункту 11 в редакції Постанов КМ [№ 436 від 22.05.2019](#), [№ 576 від 01.06.2023](#)}

Дітей із числа тимчасово переміщених (евакуйованих) в межах України або за межі України за відсутності документів влаштовують до дитячого будинку сімейного типу на підставі витягу з обліково-статистичної картки дитини. Зазначений витяг подається обласною, Київською міською службою у справах дітей за місцем перебування дитини на первинному обліку дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, або Державною службою у справах дітей на письмовий запит відповідної служби у справах дітей. Якщо дитина не має відповідного висновку про стан здоров'я, фізичний та розумовий розвиток, то після влаштування її в сім'ю батьки-вихователі вживають заходів для проходження дитиною медичного огляду в закладах охорони здоров'я.

{Абзац п'ятий пункту 11 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 348 від 14.04.2021](#); в редакції Постанови КМ [№ 576 від 01.06.2023](#); із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 898 від 09.08.2024](#)}

Влаштування дітей у дитячий будинок сімейного типу проводиться з урахуванням віку батьків-вихователів та дітей за умови, що на час досягнення обома батьками-вихователями пенсійного віку всі вихованці досягли віку вибуття з дитячого будинку сімейного типу. У разі досягнення пенсійного віку одним з батьків-вихователів час перебування дітей визначається за віком молодшого з батьків. В окремих випадках за згодою сторін дитячий будинок сімейного типу може функціонувати і після досягнення батьками-вихователями пенсійного віку, але не більше ніж протягом п'яти років.

Для влаштування дитини-сироти і дитини, позбавленої батьківського піклування, до дитячого будинку сімейного типу необхідна згода дитини, якщо вона досягла такого віку та рівня розвитку, що може висловити свою думку.

{Пункт 11 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 482 від 01.06.2020](#)}

Згода дитини на влаштування її до дитячого будинку сімейного типу з'ясовується адміністрацією закладу, в якому вона перебуває, у присутності батьків-вихователів і представника органу опіки та піклування, про що складається відповідний документ.

{Пункт 11 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 482 від 01.06.2020](#)}

{Пункт 11 в редакції Постанови КМ [№ 458 від 22.07.2016](#)}

12. На кожну дитину орган опіки та піклування зобов'язаний надати батькам-вихователям такі документи:

рішення органу опіки і піклування про влаштування дитини на виховання та спільне проживання у дитячому будинку сімейного типу;

{Пункт 12 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 107 від 06.02.2006](#); із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

свідоцтво про народження дитини;

медичну довідку про стан здоров'я або витяг з історії розвитку дитини;

документ про освіту; висновок про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, що надається інклюзивно-ресурсним центром (за наявності);

{Абзац п'ятий пункту 12 в редакції Постанови КМ [№ 482 від 01.06.2020](#)}

документи про батьків або осіб, які їх замінюють (свідоцтво про смерть, вирок або рішення суду, довідка про хворобу, розшук батьків та інші документи, що підтверджують відсутність батьків або неможливість виховання ними своїх дітей);

довідку про наявність та місцезнаходження братів і сестер чи інших близьких родичів дитини;

опис належного дитині майна, у тому числі житла, та відомості про осіб, які відповідають за його збереження;

копію ухвали суду про стягнення аліментів та номер рахунка в банківській установі (за стандартом IBAN), на який виплачуються аліменти (за наявності).

{Абзац дев'ятий пункту 12 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

У разі коли на момент влаштування дитини до дитячого будинку сімейного типу деякі із зазначених документів відсутні, місцева служба у справах дітей зобов'язана надати їх протягом двох місяців. За достовірність відомостей у наданих батькам-вихователям документах відповідальність у межах своєї компетенції несуть органи опіки і піклування за місцем походження або місцем проживання дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування, та керівник закладу, в якому перебувала дитина.

(Абзац десятий пункту 12 в редакції Постанови КМ [№ 107 від 06.02.2006](#))

13. Дитячий будинок сімейного типу комплектується дітьми протягом 12 місяців з дня створення. Контроль за його комплектуванням здійснює служба у справах дітей районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, міської, районної у місті (у разі утворення), селищної, сільської ради (військової адміністрації населеного пункту).

Служби у справах дітей, адміністрації закладів, в яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, надають батькам-вихователям допомогу в налагодженні контакту з дитиною.

{Пункт 13 в редакції Постанов КМ [№ 107 від 06.02.2006](#), [№ 482 від 01.06.2020](#), [№ 702 від 18.06.2025](#)}

13¹. Рішення про виведення вихованця із дитячого будинку сімейного типу приймається органом, який створив дитячий будинок сімейного типу, у разі:

передачі дитини батькам, усиновлювачам, опікунам, піклувальникам, прийомним батькам;

надання неповнолітньому вихованцю повної цивільної дієздатності;

реєстрації вихованцем шлюбу;

досягнення вихованцем повноліття, крім випадків, передбачених [абзацами четвертим і п'ятим](#) пункту 2 цього Положення;

завершення вихованцем, який досяг повноліття, навчання в закладі професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти;

досягнення вихованцем, якому встановлено інвалідність, 23-річного віку.

Рішення про виведення вихованця із дитячого будинку сімейного типу також приймається, якщо виникли несприятливі умови для виховання та проживання дитини в сім'ї.

{Положення доповнено пунктом 13¹ згідно з Постановою КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

14. За вихованцями зберігаються раніше призначені аліменти, пенсія, інші види державної допомоги. Суми коштів, що належать вихованцям як пенсія, аліменти чи інші види державної допомоги, переходять у розпорядження батьків-вихователів і витрачаються на утримання вихованців.

{Пункт 14 в редакції Постанови КМ [№ 107 від 06.02.2006](#)}

15. Органи опіки та піклування забезпечують збереження майна, у тому числі житла, вихованців за місцем його знаходження і здійснюють контроль за його використанням.

16. Вихованці мають право підтримувати особисті контакти з батьками та іншими родичами, крім випадків, коли це може заподіяти шкоду їх життю, здоров'ю та моральному вихованню. Форми такого спілкування визначають органи опіки та піклування за погодженням з батьками-вихователями та за участю соціальних працівників або фахівців із соціальної роботи, які здійснюють соціальне супроводження сімей.

{Пункт 16 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 107 від 06.02.2006](#); в редакції Постанови КМ [№ 482 від 01.06.2020](#)}

Батьки-вихователі, їхні права та обов'язки

17. Батьками-вихователями можуть бути повнолітні та працездатні особи, за винятком:

{Абзац перший пункту 17 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 107 від 06.02.2006](#)}

осіб, визнаних у встановленому порядку недієздатними або обмежено дієздатними;

осіб, позбавлених батьківських прав;

осіб, які були усиновлювачами, опікунами, піклувальниками, прийомними батьками, батьками-вихователями іншої дитини, але усиновлення було скасовано або визнано недійсним, опіку, піклування чи діяльність прийомної сім'ї або дитячого будинку сімейного типу було припинено з їх вини;

{Абзац четвертий пункту 17 в редакції Постанови КМ [№ 20 від 06.01.2010](#)}

осіб, які за станом здоров'я не можуть виконувати обов'язки щодо виховання дітей (особи з інвалідністю I і II групи, які за висновком медико-соціальної експертної комісії або витягом з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи потребують стороннього догляду, особи, в яких офіційно зареєстровані асоціальні прояви, нахили до насильства);

{Абзац п'ятий пункту 17 в редакції Постанови КМ [№ 20 від 06.01.2010](#); із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 132 від 19.02.2020](#), [№ 1542 від 27.12.2024](#)}

осіб, які перебувають на обліку або на лікуванні у психоневрологічному чи наркологічному диспансері;

{Абзац пункту 17 в редакції Постанови КМ [№ 20 від 06.01.2010](#)}

осіб, які зловживають спиртними напоями або наркотичними засобами;

{Абзац пункту 17 в редакції Постанови КМ [№ 20 від 06.01.2010](#)}

осіб, які страждають на хвороби, перелік яких затверджений МОЗ щодо осіб, які не можуть бути усиновлювачами;

{Абзац пункту 17 в редакції Постанови КМ [№ 20 від 06.01.2010](#)}

осіб, які були засуджені за злочини проти життя і здоров'я, волі, честі та гідності, статевої свободи та статевої недоторканості особи, проти громадської безпеки, громадського порядку та моральності, у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, а також за злочини, передбачені [статтями 148, 150, 150¹, 164, 166, 167, 169, 181, 187, 324 і 442](#) Кримінального кодексу України, або

мають непогашену чи не зняту в установленому законом порядку судимість за вчинення інших злочинів;

{Абзац пункту 17 в редакції Постанови КМ [№ 20 від 06.01.2010](#)}

осіб, які не мають постійного місця проживання та постійного заробітку (доходу);

{Абзац пункту 17 в редакції Постанови КМ [№ 20 від 06.01.2010](#)}

осіб, які не пройшли курс навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

{Пункт 17 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ [№ 482 від 01.06.2020](#)}

осіб, інтереси яких суперечать інтересам дитини, у тому числі осіб, які вчинили домашнє насильство у будь-якій формі.

{Пункт 17 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ [№ 482 від 01.06.2020](#)}

Середньомісячний сукупний дохід сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців, що передували місяцю звернення із письмовою заявою про утворення дитячого будинку сімейного типу, не може бути менший ніж розмір прожиткового мінімуму, встановлений законом для відповідних соціальних і демографічних груп населення.

{Абзац пункту 17 в редакції Постанови КМ [№ 20 від 06.01.2010](#)}

Не можуть бути батьками-вихователями особи, з якими проживають члени сім'ї (у тому числі малолітні та неповнолітні діти), які мають глибокі органічні ураження нервової системи, алкогольну та наркотичну залежність, хворі на СНІД, відкриту форму туберкульозу, психотичні розлади, в яких офіційно зареєстровані асоціальні прояви, нахили до насильства.

{Абзац пункту 17 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 620 від 24.06.2009](#)}

18. Батьки-вихователі зобов'язані:

проходити підвищення кваліфікації (раз на два роки), проведення якого забезпечують регіональні центри соціальних служб за програмою, затвердженою наказом Мінсоцполітики;

протягом 10 календарних днів письмово (поштовим відправленням або електронною поштою) повідомляти службі у справах дітей за місцем створення про зміну місця перебування дитячого будинку сімейного типу, у тому числі про тимчасове переміщення (евакуацію) в межах України або за межі України, зміну місця тимчасового переміщення (евакуації), повернення з евакуації, виїзду з тимчасово окупованої Російською Федерацією території України із зазначенням адреси перебування сім'ї та дітей, влаштованих до сім'ї;

щороку з дня створення дитячого будинку сімейного типу проходити медичне обстеження та подавати до служби у справах дітей за місцем створення дитячого будинку сімейного типу висновок про стан здоров'я.

{Пункт 18 в редакції Постанов КМ [№ 482 від 01.06.2020](#), [№ 636 від 31.05.2022](#), [№ 702 від 18.06.2025](#)}

19. Батьки-вихователі несуть відповідальність за життя, здоров'я, фізичний і психічний розвиток вихованців.

20. Батьки-вихователі є законними представниками вихованців і захисниками їх прав та інтересів у всіх органах, установах та організаціях без спеціальних на те повноважень.

Батьки-вихователі зобов'язані сприяти забезпеченню пріоритетного права вихованців на усиновлення.

{Пункт 20 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 458 від 22.07.2016](#)}

Створення батьками-вихователями перешкод у забезпеченні такого права вихованців є підставою для перегляду рішення про подальше функціонування дитячого будинку сімейного типу.

{Пункт 20 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 458 від 22.07.2016](#)}

21. Нарахування та сплата єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за батьків-вихователів із сум їх грошового забезпечення здійснюються у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

{Пункт 21 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 107 від 06.02.2006](#); в редакції Постанови КМ [№ 72 від 22.02.2008](#); із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 482 від 01.06.2020](#)}

22. Батькам-вихователям дитячого будинку сімейного типу виплачується грошове забезпечення у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

{Пункт 22 в редакції Постанови КМ [№ 107 від 06.02.2006](#); із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 203 від 14.02.2007](#)}

23. Питання захисту житлових прав батьків-вихователів та осіб, які проживають з ними, регулюються договором.

Матеріальне забезпечення дитячого будинку сімейного типу

24. Виплата державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають у дитячих будинках сімейного типу, грошового забезпечення батькам-вихователям, а також сплата єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за батьків-вихователів здійснюються за рахунок коштів, передбачених у загальному фонді державного бюджету Мінсоцполітики за відповідною програмою, згідно з [Порядком призначення і виплати державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях за принципом "гроші ходять за дитиною"](#), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2019 р. № 552 (Офіційний вісник України, 2019 р., № 53, ст. 1840).

Заощаджені протягом року бюджетні кошти вилученню не підлягають і використовуються батьками-вихователями для задоволення потреб вихованців у наступному році.

{Пункт 24 в редакції Постанов КМ [№ 107 від 06.02.2006](#), КМ [№ 482 від 01.06.2020](#)}

25. За згодою сторін договору дитячому будинку сімейного типу може надаватися у користування земельна ділянка для ведення садівництва та городництва поблизу місця його знаходження, а також транспортний засіб.

26. На час навчання вихованців у закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти після досягнення ними 18-річного віку до досягнення ними 23-річного віку або до закінчення відповідних закладів освіти здійснюються виплати, передбачені [пунктом 24](#) цього Положення.

Особам з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, яким встановлено інвалідність, незалежно від того, чи навчаються вони у закладах загальної

середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти, до досягнення ними 23-річного віку здійснюються виплати, передбачені [пунктом 24](#) цього Положення.

{Пункт 26 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 107 від 06.02.2006](#), [№ 723 від 20.08.2008](#); в редакції Постанов КМ [№ 482 від 01.06.2020](#), [№ 434 від 28.04.2021](#)}

27. Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування щороку забезпечують оздоровлення та відпочинок вихованців.

Вихованці, які за медичними показаннями потребують санаторно-курортного лікування, забезпечуються путівками до санаторіїв.

Вихованці та рідні діти батьків-вихователів, які проживають в одному дитячому будинку сімейного типу, направляються до дитячих закладів оздоровлення та відпочинку за рахунок коштів державного бюджету.

{Пункт 27 в редакції Постанови КМ [№ 482 від 01.06.2020](#)}

28. Інші питання матеріального та фінансового забезпечення дитячого будинку сімейного типу (проведення у разі потреби поточного або капітального ремонту житла тощо) вирішуються органом, який прийняв рішення про його створення.

У разі влаштування до дитячого будинку сімейного типу дітей з іншої адміністративно-територіальної одиниці між органом, який створив дитячий будинок сімейного типу, та органом опіки та піклування за місцем первинного обліку дитини, яка влаштована в дитячий будинок сімейного типу, може укладатися договір про співробітництво територіальних громад щодо забезпечення функціонування дитячого будинку сімейного типу, яким передбачаються умови співпраці стосовно облаштування житлового приміщення, в якому проживає сім'я, з дотриманням принципів універсального дизайну, архітектурної доступності та розумного пристосування (у разі потреби), надання сім'ї меблів, побутової техніки, інших предметів тривалого вжитку, задоволення медичних, реабілітаційних та інших потреб дитини, організації її оздоровлення та відпочинку відповідно до [Закону України](#) "Про співробітництво територіальних громад".

{Пункт 28 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

{Пункт 28 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 107 від 06.02.2006](#)}

29. Дитячому будинку сімейного типу може надаватися юридичними та фізичними особами благодійна допомога.

30. Після закінчення строку перебування вихованців у дитячому будинку сімейного типу в разі відсутності у них права на житло органи опіки (піклування) забезпечують вихованців дитячого будинку сімейного типу протягом місяця у позачерговому порядку впорядкованим соціальним житлом.

{Положення доповнено пунктом 30 згідно з Постановою КМ [№ 107 від 06.02.2006](#)}

Зразок

	Додаток до Положення про дитячий будинок сімейного типу
--	---

ДОГОВІР

про організацію діяльності дитячого будинку сімейного типу

{Додаток в редакції Постанови КМ [№ 107 від 06.02.2006](#); із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 203 від 14.02.2007](#), [№ 458 від 22.07.2016](#), [№ 482 від 01.06.2020](#), [№ 702 від 18.06.2025](#)}